საქართველოს სოც.-ფედერალისტთ სარევოლიუციო გაზეთი

დრ. მთავარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ხუთშაბათი, აგვისტოს 25
1921 წ.
ფასი 500 მანეთი

№ 4

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 12,500 მ. სამგლოვიარო განცხადება 10,000 მ.; კანტორა ღიაა დილის 8—2 საათამდე.
რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 12—1 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი დამფუძნებელი კრების ქ. № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტრიბუნიდან

3.

ორი შტურმი და დრანგი.

მსოფლიოს ისტორიაში მრავალი ერის ცხოვრება ნამდვილი მარტიროლოგია ჩვენ მხოლოდ საქართველოს ისტორიის რეტროსპექტიული მიმოხილვაში ალმოვაჩენთ შტურმისა და დრანგის ხანას, როცა ქართული კულტურა ჰყვაოდა და საკაცობრიო აზროვნების სალაროში საკუთარის ძალებით შეგვქონდა ეროვნული და საკაცობრიო მომენტები.

მეცხრამეტე საუკუნე ქართველი ხალხისათვის პირდაპირ თუ არაპირდაპირ არის ეროვნული უფლებისათვის ლიტერატურული და პოლიტიკური ბრძოლის საუკუნე. ილაჯ გაწყვეტილი სპარსეთი, დამარცხებული ოსმალეთი, ორას ნაკუწად დაფლეთილი და სამოქალაქო ბრძოლის ალში გახვეული რუსეთი ქმნიდა საქართველოს თავისუფლების ობიექტურ პირობებს. თვით კავკასიის არც ერთს „მოდგმაში ქართველი ერი ვერ ხედავდა დამპყრობ ძალას, ის ფაქტიური ბატონი იყო საკუთარი მდგომარეობის, რისი ფორმალური გამომეფენება გამოიხატა 1918 წ. 26 მაისის აქტში.

საქართველოს სრული დამოუკიდებლობის პერიოდი ქართველი ერის მომავლის ისტორიისათვის, პოეზიისათვის, კულტურისათვის ძვირფასი მიზანი იქნება უეჭველად. ეროვნულის მხრივ ეს მომენტი არის ქართული შტურმისა და დრანგის პერიოდი, ქართული მრავალმხრიობის ხანა, მივიწყებულ ქართულ ატრიუტის აღდგენის და გაფურჩქვნის მომენტი. ქართული უნივერსიტეტი, ქართული ლიტერატურა, ქართული მუსიკა, თეატრი, შენავრდენი, პარლამენტი, სრული ნაციონალიზაცია ცხოვრებისა ქართველ ხალხის ცხოვრებაში უეჭველად დარჩება ისტორიულ მოვლენად.

ამ მოვლენას შეფასება სჭირია საერთო „კულტურის თვალსაზრისით. ჩვენთვის 1918 წლის აქტი და მისი შედეგი ცხადია ან ცხადი იქნებოდა არა მხოლოდ დამოუკიდებლობის დროს საქმიანობის გამომჟღავნების შემდეგ, პოსტ ფაქტუმ, ეს ცხადი იყო მუდამ, 26 მაისამდეც, თუმცა სოც.-ფედერალისტთა პარტია, რომელიც ეროვნულ შემოქმედების ნიადაგზე იდგა არასოდეს არ იცავდა საქართველოს სუვერენულ სახელმწიფოებრიობის იდეას, ეგრედ წოდებულ სეპარატიზმს. არ იცავდა სეპარატიზმს მარქსიზმის არც ერთი ფრთაც. ესე იგი თანამედროვე კაპიტალიზმის პირობებში საქართველოს ყველა სოციალისტური მიმდინარეობა ერთხმად ებრძოდა საქართველოს სეპარაციის იდეას. ვიმეორებთ, ეს ხდებოდა იმიტომ კი არა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობა ობსტრაქტულად მიუღებელია, არამედ რეალურად, მრავალ კაპიტალისტურ სახელმწიფოების ფერხულში არსებითად შეუძლებელია დამოუკიდებლობის გატარება, სახელმწიფოების უამრავი ინტერესები და კომბინაციები შეიძლება მხოლოდ ფედერაციის სისტემაში მოთავსდეს, რაიცა თანამედროვე პირობებში საუკეთესო ნიადაგი იქნება ეროვნული კულტურის გაფურჩქვნისათვის.

დამოუკიდებლობა საუკეთესო პირობაა ერის ძალების გაფურჩქვნისათვის, მაგრამ 26 მაისის აქტის ობიექტურ პირობებში საქართველოს დამოუკიდებლობის შენახვა ოცნებაა. ეროვნული პოლიტიკა ეროვნულ უტოპიას უნდა ჩამოვაშოროთ, ვოლიუნტარიზმს და რომანტიზმს ზიანის მოტანა შეუძლია მხოლოდ და ამიტომ ეროვნულ შეურმისა, და დრანგის ხანა ცხოვრების რეალურ საფუძვლებზე კი არ იყო აგებული, არამედ შემთხვევით შექმნილ ისტორიულ კომბინაციების მიხედვით. ეროვნული შემოქმედება შემთხვევითი პირობებს მარადიულად ვერ დასახავს, მას ვერ დაეყრდნობა, როგორც სისტემას. რასაკვირველია, ხალხისათვის თვით მოვლენა, ფაქტი მეტად მომხიბვლელი და პოპულიარულია, ხალხის ყურადღების მისაპყრობად ამ ფაქტის და მისი დადებითი ნიშნების დემონსტრაციას დიდი მნიშვნელობა აქვს, მაგრამ პოლიტიკაში გრძნობების გამეფება უტოპისტების ბედს დაგვატეხს თავზე საბოლოოდ, რაიცა თვით ქვეყნისა და ერისათვის მეტად საზიანო დარჩება.

საქართველოს დამოუკიდებლობა არსებულ კაპიტალისტურ პირობებში უფრო ფიქცია და ილუზიაა, ვიდრე სინამდვილე. ამ მხრივ გაცილებით მეტი მნიშვნელობა ჩვენი ერის აყვავებისათვის რევოლიუციურ შემოქმედებას აქვს.

ჩვენი ქვეყნის შიგნით და ირგვლივ 1921 წელში საფუძვლიანად შეიცვალა მდგომარეობა. ორი უმთავრესი ძალა, რომელიც ისტორიულად ახდენდა საქართველოზე გავლენას—მახლობელი აღმოსავლეთი, ოსმალეთი და რუსეთი იმდენად გაძლიერდნენ, რომ მისი იგნორაცია შეუძლებელი იყო. თუ საქართველოს დამოუკიდებლობა 1918 წელს, შედეგი იყო აგრედვე ოსმალეთ-რუსეთის დაშლისა, ეს ფაქტორი აღსდგა შემდეგში, მაგრამ აღსდგა სულ სხვა სახით და სხვა მიზნით. ძველი რუსეთი ჩვენ გვითრევდა რეაქციის საქმეებისათვის, ახალი რუსეთი ჩვენ გვითრევს რევოლიუციისათვის. ძველადაც და ახლაც ჩვენ განვიცდით უკნო სახელმწიფოს გავლენას და იმდენად, რამდენადაც ეს ფაქტი ისტორიული იმანენტური მოვლენაა, იმდენადვე ამ ფაქტს ანგარიში უნდა გაუწიოთ და შევქმნათ საუკეთესო პირობები ერის სასარგებლოდ. ჩვენი პარტია ძველი რუსეთის დემოკრატიზაციას მოითხოვდა და მასთან ფედერაციას. დღესაც ჩვენი პარტიისათვის, ჩვენი ხალხისათვის საჭიროა მჭიდრო კონტაქტი და მეგობრობა სოციალისტურ რუსეთთან.

რად გვინდა ჩვენ ეს სქემა, ეს მიზანი? რაა ჩვენი საბოლოო პოლიტიკური მრწამსი?—საქართველოს ნამდვილი თავისუფლება და დამოუკიდებლობა.

დღეს ჩვენ სოციალისტური რევოლიუციის პროცესში ვართ. აქ არ ვხედავთ იმ ხასიათის მუშაობას, რასაც ადგილი ქონდა დამოუკიდებლობის 3 წლის ხანაში. აქ მეტი ეროვნული ადრეა და მეტი უცხო ძალების გავლენაა, წმინდა წყლის ქართული დღეს ნაკლებია, ვიდრე იყო გუშინ, მაგრამ ეს ეროვნული ადრეა არსებითად უფრო მეტ ქართულს და ეროვნულს ქმნის, ვიდრე ის მეტი ქართული, რომელსაც ადგილი ქონდა 3 წლის განმავლობაში. ესე იგი კაპიტალისტური ეროვნული დამოუკიდებლობა გაცილებით ნაკლებს აძლევს ერს და ქვეყანას, ვიდრე სოციალისტური ეროვნული დამოუკიდებლობა, თუნდაც ამ უკანასკნელ რეჟიმის დამყარების პროცესი მეტად მტკივნეული იყოს არა მარტო ფიზიკურად, ეროვნულ კულტურის მხრივაც.

თანამედროვე სოციალისტური რევოლიუციის შინაარსი ჩვენ ფორმულითაც შეგვიძლიან გამოვხატოთ. ჩვენ ვამბობდით: ინტერნაციონალიზმისაკენ მივდივართ ნაციონალიზმით, რევოლიუციას კი არა ნაკლებ გარკვეული ლოზუნგი აქვს, ის მიდის ინტერნაციონალიზმით ნაციონალიზმისაკენ. რანაირი პირობებიც არ უნდა იყოს საერევოლიუციო შემოქმედების პროცესში მისი შედეგი უეჭველია—ის ჩვენ გვაძლევს ყველა თბიექტიურ პირობას ერის ნამდვილი თავისუფლებისათვის. ამიტომაა ჩვენ ეს პროცესი ნაკლებად გვაინტერესებს ვიდრე პროცესის შედეგი. ეს ყველასათვის შედეგი, ნაყოფია უმთავრესი და არა პროცესი.

ეს პროცესი უეჭველად მტკივნეულია, მძიმე და რთული. ყველა ხედავს ამ ეამად წამრავ გაცრეცილ სახეებს. მეტ სიღარიბეს, გაჭირვებას, ერთგვარ მატერიალ დეკადანსს. ბევრს გონია, რომ ჩვენში „прощалыга“-ების გამრავლება მხოლოდ ეროვნული დევნით აიხსნება. არა, რევოლიუციის პროცესი ყველაზე ცუდი პირობაა ნებისერი ცხოვრებისათვის. დღეს „прощалыга“-ები ყველა ერის ძალებშია თანაბრად, ეს პროცესი მატერიალი დეკანდანსისა უეჭველად გაიზრდება, ამ მხრივ ცუდი დღეები მოგველის, მაგრამ ამავე დროს ეს პროცესი ისტორიული შტურმის და დრანგის პერიოდი უმთავრესად საერევოლიუციო ხასიათისაა და ეს პერიოდი ეროვნების საბოლოო აყვავების უმთავრესი პირობა და საფუძველია.

რევოლიუციის და ერის ყველა მოღვაწე უნდა ჩაებას ამ ფერხულში. ეს პერიოდი ისტორიისათვის უნახავი და უმგალითოა. სამარდენი სრულიად ძველი კულტურა, ძველი წყობილება, სისტემა მუშების, გლეხების და ერების ჩაგვრისა და ამ სისტემისა დასამარებაში ახლნა მოვლენების, გადაწყვეტაა საკითხების, განთავისუფლებაა მონა ადამიანების და მონა ერების. ამ მხრივ თანამედროვე მომენტის შტურმი და დრანგი დამფარავია ყველა იმ რენესანსის, რომელიც კი იცის ისტორიამ ერისა და ქვეყნების ისტორიის სხვა და სავა ხანაში.

თედო ღლონტი.

ახალი ამბები

— **სახელმწიფო დრამატიული სკოლის სამართველოდან.** სექტემბრის ბოლო რიცხვებში. გაიხსნება დრამატიული სკოლა, (სახელმწიფო ენაზე) რუსული და სომხური სექციებით.

სკოლაში მიიღება მოსწავლები ორივე სქესის არა ნაკლები 14 წლისა, რომელნიც ჩაბარებენ მისაღებ გამოცდას. სწავლა უფასო იქნება. კურსი 2 წლიანი. მცადინობაა ყოველ დღიური. დილა-საღამოს სამუშაო. პირველ კურსზე მიღებისათვის საჭიროა გარკვეული, გამოთქმით წაკითხვა ლექსებისა და პროზაულ ნაწყვეტების. მეორე კურსზე მიღებისათვის საჭიროა: დაყენებული ხმა, სწორი დიქცია და ხელოვნური კითხვა. მსურველთა ჩაწერა შეიძლება სკოლის კანცელარიაში 10—2 საათამდე ყოველ დღე. (ქ. რ. დრამის კანცელარიაში).

— **ხაქონლის შეძენა სტამბოლში.** „ვენუტორგის“ აგენტურისაგან სტამბოლში შეძენილია 130,000 ფუთი სურსათი. ზოგებია მიღებული სურსათის შესყიდვის გასაფართოებლად.

— **ექსპორტის ფონდი.** საგექსპორტო ფონდისათვის საგარეო ვაჭრობის კომისარიატისაგან შეგროვილია: 52 ვაგონი ნიგვზის ხე, რომელიც არის ბათომში, 4 ვაგონი ფანერი, 6,000 ფუთი „ზამშიტი“. 200 ვაგონამდე ხე-ტყის მასალა 200 ფუთი ნოხები უკვე მზათ არის გადასატანისათვის.

— **გემები ბათომის ნავთსადგურში.** ბათომის ნავთსადგურში კვირაში 2—3 ჯერ მოდის გემები ეხლა სდგას უცხოეთის 12 გემი. საქონლის უმრავლესობა მოდის სტამბოლიდან, ხოლო გერმანიიდან და იტალიიდან მოდის მანუფაქტურა, ქაღალდი, რკინის საქონლები. შემოტანილი საქონლის ფასი იაფია.

— **ხაქონლის შენახვის სიძნელე.** საქონლის შემოტანას ბათომში ხელს უწყობს სტამბოლში საქონლის შენახვის სიძნელე.

— **სანიტარული გადასახადები.** ტფილისში სანიტარული გადასახადის აკრეფა ხდება სასწრაფოდ. ტფილისზე გაწერილია 25 მილიარდი.

— **მოხავლი ბათომის რაიონში.** დიდიხნის გვალვის შემდეგ 20 აგვისტოს მოვიდა წვიმა მოსავლის მდგომარეობა გამოკეთდა.

მანუფაქტურის შემოტანა. გემმა „ოსმალეთმა“ შემოიტანა ბათომის ნავთსადგურში 22,774 ფუთი მანუფაქტურა, შაქარი, სახარინი, ფქვილი და ტყავი.

შეცდომის გასწორება.

ოთხშაბათის ნომერს აწერია № 4, უნდა იყოს № 3.

რუსეთი

მოხკოვი. „თავისუფლება“ გვაცნობებს, რომ უკანასკნელ დღეებში ვრანგელს მოლაპარაკება ქონდა საეკლესიო წრეებში იმის შესახებ, რომ მისი ჯარი შესანახად გადარიცხულიყო საზღვარგარეთ არსებულ საეკლესიო ქონებაზე.

ოდესა. გაზეთი „ხვილიას“ ცნობით ივლისის 25 დან ლატვია-ლიტვის ხელშეკრულების ძალით, ლიტვის სამინისტრო ვალდებულია თავის ჯარის რაოდენობა გადიდოს 300,000 ჯარისკაცამდე. მომავალ წელს შესდგება 5 დივიზია.

პეტროგრადი. 12 ამ თვეს გარდაიცვალა ცნობილი პოეტი ბლოკი.

პეტროგრადი. უცხოელთა ჯგუფი ათვალიერებს დუბროვის ქაღალდის ფაბრიკას, კონცესიით ალების მიზნით. პეტროგრადში მოელიან შვეიცის მწარმოებელთა წარმომადგენლებს წუმწუმის ფაბრიკების იჯარით ალებისათვის.

უცხოეთი

ბოლგარეთის პური.

ბოლგარეთში პურის თადარიგს უდიდესი რაოდენობაა, რადგან ორი წლის განმავლობაში მას საშვალება არ ქონდა გამოეტანა თავისი პური გარეშე ბაზარზე ამერიკულმა ტრესტებმა მოასწრეს მცირე აზიის ბაზართა დაპურობა, სადაც წინედ გადიოდა ბოლგარეთის პური. ამ გარემოებამ ბოლგარიაში მოახდინა ვაჭრობის შერყევა. ბოლგარეთის ექსპორტს არ ძალუძს ამერიკის ტრესტებთან ბრძოლა და ამიტომ მისი ყურადღება რუსეთის ბაზრისკენ არის მიპყრობილი.

მხოფლიო კრიზისი.

1921 წ. 1 იანვრიდან 15 ივლისამდე ჰოლანდიაში გაკოტრდა 902 ფირმა. გასული წლის ამავე პერიოდში გაკოტრებულ ფირმათა რიცხვი უდრიდა მხოლოდ 617.

რა დაჯდა მემადარიელთა დამარცხება.

მუშათა გაზეთის „დეილი გერალდის“ ცნობით მემადარიელთა ბრძოლისათვის დაიხარჯა საგრძნობი თანხა. ჯარის, რეზერვის და სხვათა ხარჯი უდრის:

რეგულიარული ჯარი	7,000,000	გირ. სტერლ.
საზღვაო ძალები	1,225,000	„ „
მფრინავი ფლოტი	330,000	„ „
განსაკუთრებული სამოქალაქო ორგანიზაცია	300,000	„ „
მაღაროს წარმოების სუბსიდიები	10,000,000	„ „
სულ	18,855,000	გირ. სტ.

ან 188,550,000 მანეთი, ომის წინა ფასით რომ ვიანგარიშოთ. ამას გარდა დაკარგულია 70,000,000 სამუშაო დღე.

მოითხოვენ.

დიდი სიჩუმის შემდეგ „ტანმა“ დაიწყო გარკვეული პოზიცია საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. 30 ივლისის მოწინავე სტატიაში გამოთქმულია აზრი, რომ შესაძლებელია წითელი ჯარის შესვლა ახლოსავლეთ-ანატოლიაში, სადაც ოსმალებს არა აქვთ ძალა წინააღმდეგობისა. „ტანი“ ცდილობს დაუხატოს ინგლისს მოსალოდნელი არეულობა მესოპატომიაში და დარ-ნებით მოითხოვს რომ მატერიალური დახმარება მიეცეს კავკასიის თეთრგვარდიელებს, რომელნიც ეწინააღმდეგებიან ბოლშევიზმს. სტატია თავდება შემდეგი სიტყვებით: „საფრანგეთზე უფრო ინგლისია დაინტერესებული იმაში, რომ შეიქმნეს მშვიდობიანი ზონა საბჭოთა რუსეთისა და აზიის მცხვილ მუსულმანურ ქვეყნებს შორის“.

კავკასიის რესპუბლიკათა კავშირი.

ეგ. წოდ. „საქართველოს ზარმომადგენლობა“ გვაცნობება, რომ გარეშე საქმეთა მინისტრმა დელა-ტორეტმა მიიღო დელეგატები კავკასიის ყოფილი რესპუბლიკებისა. დელეგატებმა წარუდგინეს მინისტრს შეთანხმება კავკასიის რესპუბლიკათა გაერთიანების შესახებ. ცნობა აღნიშნავს, რომ დელეგატები დელა-ტორეტის მიერ მიღებული იყო მეტად სიამოვნებით და მან გამოსთქვა კმაყოფილება რესპუბლიკათა კავშირის გამო.

ორთქლმავალის შეძენა.

ამ დღეებში შვეციიდან რუსეთი მიიღებს შეკვეთილ ორთქლმავლების პირველ პარტიას რიცხვით 1,000.

მუშათა ფერილები

ბურჟუაზიის პოლიტიკა—ბურჟუაზიულ ქვეყნებში.

I

ისეთ ბურჟუაზიულ ქვეყნებში, სადაც მუშათა კლასი საშუალოდ განსორციელებულ სოციალური რეფორმებით და პოლიტიკური უფლებებია სარგებლობს, რა თქმა უნდა, ძალა კანონმდებლობით და რეფორმებით არ თავდება საქმე და ცხოვრების მიმდინარეობაში მშრომელთა კლასი გონებრივად ვითარდება, იძენს დიდ გამოცდილებას, აწყობს ახალ-ახალ ორგანიზაციებს, ადგენს ახალ მოთხოვნილებებს. ერთი სიტყვით ემზადება მომავალ სოციალურ რევოლიუციისათვის.

მუშათა კლასის მომწიფების პროცესის დროს, როგორ უწევს ანგარიშს, როგორია პოლიტიკა ბურჟუაზიულ კლასის და ზისი მთავრობის? ეი ამ საკითხის ახსნა-განმარტების დროს—გავიხსენოთ სულ ახლო წარსული, საქართველოს ყოფილი მენშევიკური მთავრობის სამი წლის ისტორია, მისი ბურჟუაზიული პოლიტიკა მიმართული ხუთათა კლასის წინააღმდეგ.

საქართველო გამოცხადებულ იქნა უღრეს დემოკრატიულ სახელმწიფოდ.

მისი ბურჟუაზიული მთავრობა (იგულისხმება მენშევიკური) პირდებოდა მშრომელ ხალხს, განსაკუთრებით კი მუშათა კლასს, სოციალური რეფორმების ცხოვრებაში გატარებით მის მომავალი ცხოვრების უკეთესად მოწყობას.

ასეთი იყო აღთქმა და დაპირება მენშევიკ ბურჟუაზიულ მთავრობისა მშრომელი ხალხის წინაშე.

ახლა ვნახოთ ამართლებდა იგი ამ დანაპირებს?

საქართველოში ბურჟუაზიული კლასი არავითარ მნიშვნელოვან როლს არა თამაშობდა და არც შეიძლებოდა, რომ ეთამაშნა, ვინაიდან ჩვენს ქვეყანაში ბურჟუაზიული კლასი, როგორც ასეთი, მეტად სუსტია. უმთავრესად არის ჩვენში წვრილი მესაკუთრეობა და წვრილი მრეწველობა, რომელიც მუშათა კლასის ცხოვრებაში პასიურ როლს თამაშობს და ყოველ შემთხვევაში მისი ზეგავლენა არ არის ისეთი საგრძნობი, როგორც ეს არის დიდ სამრეწველო ცენტრებში.

და ეი ასეთი პატარა, ბუნებით მდიდარს, წმინდა წვრილს ევროპის ქვეყანაში, მენშევიკურ პარტიამ ტიპიური ბურჟუაზიული პოლიტიკა განვითარა, ე. ი. მთავრობა სახელმწიფო აპარატს მართავდა ისე კი არა, როგორც ამას თანამედროვე სოციალური ცხოვრების კანონები მოითხოვდა, არამედ ისე, როგორც მას თავისი საკუთარი ბურჟუაზიული მისწრაფების მსოფლმხედველობა უკარნახებდა.

როგორც ყოველთვის და ყველგან, აგრედვე ჩვენშიც, მენშევიკური მთავრობა ივენი ცხოვრების მთავარ ფაქტორად აცხადებდა მთელ მშრომელ ხალხს,—მუშათა კლასს.

მენშევიკურმა მთავრობამ არა ერთხელ და ორჯელ გამოაცხადა ქართველი ხალხის საყურადღებოდ, რომ ის პროგრამულ საქმიანობაში სდგას იმ ურყევ პოზიციაზე, რომელიც ხელს შეუწყობს კაპიტალისტურ ბურჟუაზიის განვითარებას საქართველოში. ამ გვარად ბურჟუაზიულის გზით შეაბიჯებენ ნიადაგს სოციალისტურ მეურნეობის განსამტკიცებლად.

ასეთია მოკლედ მენშევიკური იდეოლოგიის დებულება საქართველოში.

შეიძლება თუ არა, რომ მუშათა კლასმა მიიღოს ეს დებულება და გაჰყვეს მას სრულის ნდობით, რომ მომავალში მას დახმარებს გაუმართლებენ?

თვითდასვე უნდა ავდნიშნოთ, რომ სოციალისტები, სახელმწიფო აპარატის ხელში ჩაგდებისთანავე ენერგიულ ძველ, ბურჟუაზიულ და იმპერიალისტურ სისტემაზე აგებულ წყობილებას და აწყობენ ახალს ცხოვრებას, ოომლის აღმშენებლობის შეიქმედებაში, საჭიროა დიდი ენერგია, სპეტაკი ელემენტები დიდი მსხვერპლი და უმთავრესია ხანგრძლივი დრო. ყველა ეს აუცილებელი პირობაა სოციალისტური რეჟიმის განმტკიცებისთვის. და ჩვენ ვამბობთ, რომელი სოციალისტური ხელისუფლებაც მოქმედობს გაბედულად, სდგამს რეალურ ნაბიჯებს, სცემს ნამდვილ ხალხურ კანონებს, იცავს ხალხის პოლიტიკურ-სოციალისტურს და უმთავრესად ეკონომიურს, მოთხოვნილებებს, რომელიც საგრძნობ გავლენას ახდენს მშრომელი მასის შეგნებაზე, ასეთს მმართველობას ხალხი მუდამ დაუჭერებს და გაჰყვება კიდეც. ამ გვარად ეიცილებელი პირობაა სოციალისტების თეორიის განხორციელება პრაქტიკაში, მაგრამ სინამდვილეში ჩვენ სრულიად წინააღმდეგს ვხედავთ ძლიერ ხშირად. რა არის ამის მიზეზი? რაშია საქმე? ჩვენ შევეხებით განსაკუთრებით საქართველოს ძველი და ახალი ხელისუფლებაა შემოქმედებას და ავლნიშნავთ მათ როგორც დადებითს, აგრედვე უარყოფითს მხარეებს.

როგორც ზევით ვსთქვით, მენშევიკებმა საქართველოს სახელმწიფოს სათავეში მოქცევისთანავე დაუფარავად სთქვეს, რომ ისინი მიდიან დემოკრატიის გზით—სოციალიზმისაკენ. ჰქმნიან წვრილ ბურჟუაზიულ წყობილებას, რომელიც ეყრდნობა პარლამენტარიზმს და მუშათა კლასის სოციალისტურ-ეკონომიური ინტერესებიც დაცულ იქნება იმდენად, რამდენადაც ამას სახელმწიფოს ინტერესი მოინელებს.

ჩვენის აზრით აქ გაუკვეთარი არაფერია, გარკვევით არის ნათქვამი, რომ მთავრობა, რომელიც თავის სახელმწიფოში ამტკიცებს ბურჟუაზიულ წყობილებას და მასზედ ეყრდნობა, ცხადია მისი ბურჟუაზიის კლასის დამცველიც უნდა იყოს ეს ფაქტია და ამის შემდეგ კითხვა იბადება ასეთი მთავრობა როგორდა უნდა იყოს დამცველი მუშათა კლასისა? ვთქვათ რომ კიდეც გადადგეს სამინისტრო ნაბიჯები მაგრამ ეს ხომ თავისთავად წინააღმდეგობა იქნებოდა სახელმწიფოს მთავარი პოლიტიკისა?

მთელი სიმახინჯე რომელიც ახასიათებდა მენშევიკურ იდეოლოგიას გამოაშკარავდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც საქართველოს დამფუძნებელმა კრებამ მენშევიკების დეპუტატთა „უმრავლესობის“ მიერ დამტკიცებული და მოწონებული საბოლოო ტექსტი საქართველოს კონსტიტუციისა დღის სინათლეზე გამოიტანა. ჩვენ არ ვიცით, წაიკითხეს თუ არა ქართველმა მუშებმა კონსტიტუციის ტექსტი და განსაკუთრებით ის მუხლები რომელიც შეიცავს მუშათა საკითხებს და თუ წაიკითხეს ალბად დარწმუნდებოდნენ იმაში, რომ კონსტიტუციის ძალით მუშათა კლასი რკინის სალტეებში იყო მომწყვდეული.

მაგრამ კონსტიტუცია როგორი შინაარსისაც არ უნდა იყოს, ერთი კი ცხადია—მენშევიკები ისეთს კანონებს არ დაიმუშავებენ, რომ იგი წინააღმდეგ იყოს მიმართული მენშევიზმის აზროვნებისა და ბურჟუაზიის პოლიტიკისა? მაგრამ ისინი ერთსაც და მეორესაც ჩადგებიან და მენშევიკურ მოდვაწეობაში ჩვენ ვხედავთ პოლიტიკურ თაღლითობას, დალატს რევოლიუციისას და მუშათა კლასის ოსტატურად თვალების აბმას.

გამასხარავებული, ინტერეს შელახული უფლება აყრილი და სიმწარისაგან ილაჯ გაწყვეტილი მუშათა კლასი დრტვინავს, ბობოქრობს და აცხადებს საშინელ გულის წყრომას. თუმცა ამას არ ეძლევა ფართე ხასიათი, არ ხდება მუშათა დეკონსტრაქციული გამოსვლები ქუჩებში, არ მიმართავენ არც გაფიცვებს, მაგრამ ჩუმი უკმაყოფილება, ოომელიც დაგუბებულია მშრომელ ხალხში, ეს კი გასაგები ხდება ბატონ მენშევიკებისათვის. მენშევიკები ძალიან კარგად ხედავდნენ რომ ბოლოს და ბოლოს მუშებში ნდობა და გავლენა ეკარგებოდათ. პარტიული მუშაობა სავალებით ძნელდა პარტიული ორგანო დადუმდა. ერთი სიტყვით მათი ბატონობის ტატი ირყეოდა. საჭიროა შეიქმნა ამ მდგომარეობიდან გამოსვლა, ვინაიდან მათთვის ყოფნა არ ყოფნის საკითხი მორიგ საკითხად გაუხდათ—პარტია თუ სახელმწიფო?—ასე დადგა საკითხი. ნოე რამიშვილი აცხადებდა რომ, პარტია და სახელმწიფო ერთიანია. ჩვენის აზრით როგორც რამიშვილისთვის, ისევე ყოველი მენშევიკისთვის არჩევანი იუხვედავად წამოჭრილი საკითხისა, არა თუ ძნელი იყო, არამედ პირდაპირ შეუძლებელიც იყო.

და ბოლოს საკითხი თითქოს გადასწყდა კიდეც პოლიტიკური კომბინაციით. ამ ნიადაგზე პარტიულ ცხოვრებაში ადორძინდა ოპოზიცია „სხი